

i allmenntilleggsmedisin, kirurgi, nevrologi og for leger i andre fagfelter der smertevurdering og smertelindring er en viktig del av den kliniske hverdag. Men boken må nok suppleres med fordypningslesing i en av de mange fyldigere lærebøker som nå publiseres innen dette fagfeltet.

Harald Breivik

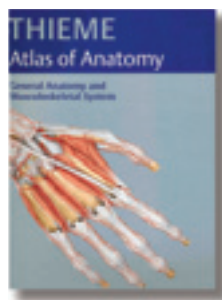
Anestesiavdelingen
Rikshospitalet-Radiumhospitalet

Glimrende atlas om bevegelsesapparatet

Michael Schuenke, Erik Schulte,
Udo Schumacher

Atlas of anatomy

General anatomy and the musculoskeletal system. 541 s, tab, ill. New York: Thieme, 2005. Pris USD 65
ISBN 3-13-142081-2

Dette atlaset følger opp og videreutvikler sterke tyske tradisjoner innen presentasjon av anatomifaget. Første del omhandler generell anatomi, dvs. kortfattet omtale av fylogene og ontogene samt oversikt over systemer

med relasjon til bevegelsesapparatet. Det innbefatter blant annet også mikroskopisk struktur. Så følger behandling av rygg og kroppsvegg, overekstremitet og til sist underekstremitet. Presentasjonen er slik at hovedvekten er lagt på funksjonell fremfor topografisk anatomi, selv om topografi også er ivaretatt.

Det finnes mange atlas på markedet, men dette er likevel i særklasse når det gjelder bildematerialets nøyaktighet og forbilledlig klare og estetiske gjengivelse av anatomiske strukturer. Teksten er såpass rikelig at den et stykke på vei dekker stoff som ellers finnes i lærebøker. For eksempel inneholder bildetekstene ofte påpekning av viktige funksjonelle poenger, og musklene presenteres i grupper etter funksjon. I tillegg til naturtro planser av strukturene, er det også hele tiden tatt inn relevante embryologiske, biomekaniske og kliniske aspekter. Det er videre rikelig med oversiktlige figurer som viser viktige forhold når det gjelder innervasjon, blodforsyning og lymfedrenasje. Denne utgaven er engelskspråklig og med engelsk nomenklatur.

For leger innen fysikalsk medisin, nevrologer og fysioterapeuter vil dette vakre atlaset være godt egnet for oppslag og oppfrisking. For medisinstudenter er det muligens i største laget, og at det er engelsk nomenklatur er ingen fordel for innlæringen

av anatomiske navn. På den annen side vil de mange funksjonelle og kliniske poengene gjøre at atlaset vil være til nytte gjennom hele studiet.

Per Brodal

Avdeling for anatomi
Universitetet i Oslo

Lærebok om brystkreft

David J. Winchester, David P. Winchester,
Clifford A. Hudis

Breast cancer

2. utg. 607 s, tab, ill. Hamilton: BC Decker, 2006. Pris USD 150
ISBN 1-55009-272-3

Denne amerikanske læreboken henvender seg til leger og forskere som arbeider med brystkreft. De 37 kapitlene dekker alt fra brystkreftens historiske utvikling, epidemiologi, molekylære bakgrunn,

screening, diagnostiske teknikker, patologi, operasjonsmetoder, adjuvant behandling, litt plastikkirurgi og behandling av residiv. Det følger med en CD-ROM hvor hele teksten og alle bildene er lagt inn. Tanken bak dette er bl.a. at man skal kunne skrive ut informasjon som pasienter kan ha nytte av.

Behandling av brystkreft har endret seg raskt, fra at alle pasienter skulle fjerne brystet, til dagens situasjon hvor skreddersydd, multimodal behandling til hver enkelt pasient snart ser ut til å være innen rekkevidde. Bakgrunnen for disse nye behandlingsprinsippene er godt dokumentert. Kapitlene bærer preg av amerikansk tankegang, men det aller meste er holdbart for norske behandlingsrutiner. Jeg savner imidlertid omtale av enkelte sentrale temaer som for eksempel mikrometastaser i beinmarg. Mikrometastaser i lymfeknuter er så vidt nevnt i patologikapitlet. Dette er et tema som er viet stor interesse i europeisk sammenheng. Fysisk aktivitet og relasjon til brystkreft er omtalt med få ord og uten sentrale referanser. ROLL, en teknikk for å identifisere ikke-palpable lesjoner i brystet, er heller ikke omtalt. Boken kan ikke benyttes som noen lærebok i kirurgiske teknikker.

Boken har A4-format med god layout, glosset papir og relativt mange illustrasjoner. Dessverre er kvaliteten på figurene og illustrasjonene ikke gode. Figurene er små, vanskelig lesbare, ofte i svart-hvitt med et gammelmodig preg. Tilsvarende er mange av fargefotoene uskarpe og av dårlig kvalitet.

Til tross for illustrasjonsmessige mangler, kan læreboken anbefales kjøpt inn

til kirurgiske, radiologiske og onkologiske avdelinger som behandler brystkreftpasienter.

Ellen Schlichting

Gastrokirurgisk avdeling
Ullevål universitetssykehus

Genetikk på en forståelig måte

Dag Undlien

Din unike arv

Genetikk og helse. 237 s, ill. Oslo: Aschehoug, 2005. Pris NOK 329
ISBN 82-03-23248-5

Gener, gentester, sykdom, livsstil, forebygging, genterapi og lovregulering av disse felter er tema som kan sette følelser i sving og som ofte diskuteres i mediene. På norsk finnes det enkelte lærebøker om de mer biologiske sider av

moderne genetikk, men forlaget hevder at denne boken er den første norske samlede presentasjon av hva medisinsk genforskning er. Jeg tror ikke forfatteren har hatt fullt så store ambisjoner. Dette er ingen lærebok i medisinsk genetikk, og forfatteren er ikke spesialist i medisinsk genetikk, men det er åpenbart et behov for lettforståelig informasjon om medisinsk genetikk.

Forfatteren starter trendmessig veltruffet med fedme, sult, genvarianter og gensløyd. Det er fullt av eksempler på genetiske sykdommer som mange avislesere og TV-tittere vil kjenne igjen. Samtidig beskrives på en lettest måte en del av den forskning som banet veien for forståelse av de genetiske mekanismer som ligger til grunn. Dette er en fremstillingsmåte som gir lesere med nysgjerrighet mulighet for nærmere innsikt i både sykdommer og normalbiologi. Leseren vil finne kapitler om oppdagelsen av DNA-molekylets struktur, om mutasjoner, genetisk aldring, genterapi, individuelt tilpasset medikamentell behandling, arv og miljø og ikke minst livsstilsykdommer. Forfatteren tar til orde for en mindre dogmatisk tilnærming til genetisk disposisjon og livsstilsykdommer. Han argumenterer for en mer nøktern tilnærming til genetiske tester og lovgivningen omkring disse, og han sukker over de mange byråkratiske regler og til dels stengsler for viktig epidemiologisk forskning om våre folkesykdommer.

Mehmet-saken og den fornyede diskusjon omkring «sorteringssamfunnet» var kanskje impuls til skrivingen av denne boken. Undlien gir en engasjert fremstilling av sitt møte med Mehmet-familien og dens